

među samim katoličkim vjernicima bilo vrlo rašireno da je naime Stari zavjet suvišan i da ga stoga treba kao nepotrebnii balast odbaciti. Pisac dapače naglašava da vjera koja nema svoje korijene u Starom zavjetu nije cjelovita vjera: nešto joj bitno nedostaje. Kršćanin mora promatrati događaje Starog zavjeta u perspektivi opće povijesti spasenja. Onome koji pročita ovu knjigu bit će jasno da je Crkva u povijesti spasenja kontinuirani »Božji Izrael« (usp. Gal. 6, 16).

ANTON GRABNER-HAIDER, Recht auf Lust?, izdali Ferdinand Klostermann i Norbert Greinacher, Herder 1970, str. 276.

Ova je knjiga izašla u seriji »Teologie konkret« u kojoj je izašlo već nekoliko knjiga koje obrađuju goruće probleme današnje Crkve (psihologija pastoralnog djelovanja, demokratizacija crkvenog autoriteta, mješoviti brakovi, pluriformno kršćanstvo, zvanje laičkog teologa). Ova knjiga zaslužuje posebnu pažnju jer obrađuje tako diskutabilno pitanje »uživanja« (Lust). Crkva je najvećim dijelom oblikovala ovaj tradicionalni društveni moral koji je danas stavljen u pitanje. Zato ona mora i danas ponovno produbiti smisao, značenje i funkciju tog društvenog morala i tako ga usmjeriti da doista društvu pomogne. Odgovor teologije (dakako i Crkve) ne može, na žalost, više biti fiksna, utvrđena i gotova, nego ga ozbiljnim, trijeznim i dubokim diskusijama takvih pitanja treba tek naći, formirati. Ova knjiga želi upravo tome pomoći.

Knjiga »Recht auf Lust« nije neka obrada u strogom smislu riječi, ona je pokušaj rješavanja jednog tako aktualnog pitanja kao što je pitanje seksualnosti. Djelomično knjiga ima karakter pamfleta, borbene knjige. Zašto to, bit će jasno onome koji zna kako je u povijesti Crkve seksualnost, bilo indirektno bilo direktno, bila potcjenjivana i zapostavljena. Knjigu nije napisao je-

dan autor, nego je ona zbir mnogih obrada pojedinih stručnjaka: biolog govori o biologiji seksualnog uživanja, o psihološkom značenju razvoja i sprečavanja uživanja, o odgovoru za sposobnost uživanja; sociolog govori o oslobođenju seksualnosti u suvremenom društvu; literat-kritičar opisuje funkciju opscenog u današnjoj literaturi; bibličar-teolog o ti-jelu i uživanju u Bibliji itd. Već po ovoj obradbi tema vidimo kako je taj problem uživanja uhvaćen i osvjetljen sa svih strana stručno, triježno i ozbiljno, premda koji put borbena. Osjeća se izvjesna napetost između pojedinih članaka: nazor biologa nije isti kao nazor sociologa. Radi se dakle o člancima i mišljenjima koja se međusobno kritiziraju i upotpunjuju. Sadržajna napetost proteže se sve od strastvenog zagovaranja za »Recht auf Lust« pa do kritike i upozoravanja na oprez. Svaka pojedina obrada, dakle, sadrži mišljenja pojedinih autora koji se ozbiljno postavljaju iza tog problema.

Uostalom, još uvijek nedostaje ozbiljna utemeljena moralno-teološka obrada teme »prava na uživanje« koja bi obuhvatila ozbiljnu i trijeznu analizu katoličke moralne teologije, upustila se u diskusiju tog tako žučnog problema i dala ispravne smjernice. Ne smije se dopustiti da se o toj temi raspravlja samo u širokim krugovima društva, u seksi-filmovima i pornografskim časopisima. Vrijeme je danas da se ovim problemom svestrano zabavi i teološka znanost. Ova je knjiga dragocjeni doprinos takvoj teološkoj impostaciji problema seksa.

BRUNO DREHER, Zeuge des verborgenen Gottes, Katechesen zum Johannes-Evangelium für die gymnasiale Oberstufe, 268 stranica, Herder (Freiburg-Basel-Wien) 1970.

Ovo je izvršni priručnik za katehete. Sadrži 30 uzornih kateheza koje je Dreher obradio zajedno s učiteljicama i učiteljima na katehetskom Seminaru Univerziteta u Bonnu.

Te kateheze imaju dvostruki cilj: 1) tumačenje najvažnijih tekstova iz Ivanova evanđelja učinjeno u svjetlu historijsko-kulturnog ambijenta u kojem su ti tekstovi (kao u svome »Sitz im Leben«) nastali negdje pri kraju 1. stoljeća (prakršćanske Crkve). 2) Ti su tekstovi potom tako razrađeni da se mogu primijeniti u životu naših učenika. Budući da biblijsku katehezu možemo danas sprovesti jedino u okviru dogmatske i liturgijske kateheze, nije u ovoj knjizi riječ samo o biblijskim katehezama nego i o katehezama dogmatskog i liturgijskog karaktera. Naime u ovoj knjizi obrađena je cjelovita tema: Isus naš Spasitelj. Tako te kateheze mogu poslužiti odlično i za dogmatske kateheze. Svaki školski sat obrađen je ovdje u skici. Jedna skica obrađuje jedan biblijski tekst te daje interpretaciju tog biblijskog teksta za analogni problem sadašnjice. Te su skice podijeljene ovako :

I. Teološko-egzegetska postavka: 1. Tekst; 2. literarna vrsta i Sitz im Leben« pracrkve; 3. pisac i njegove namjere; 4. egzegeza pojedinih verzova; 5. teološko posadašnjenje.

II. Didaktička analiza: 1. Interes omladine na tom tekstu; 2. Zadaća nastavnika.

III. Skica samog predavanja. 1. Uvod; 2. Susret s Riječju; 3. razgovor pod vodstvom te Riječi; 4. Ostvarenje i posadašnjenje Riječi Božje i 5. Pamćenje (memoriranje).

Ova knjiga dokazuje kako se izvršno mogu životna pitanja naših učenika spojiti s biblijskom porukom. Ljudska egzistencijalna pitanja uvijek su u središtu pažnje. Zato takva predavanja za mladež mogu biti i te kako zanimljiva.

Ovu knjigu osobito preporučamo katehetama (osobito u gradovima i industrijskim mjestima), dušobrižnicima i redovnicama koje su u katezi zaposlene.

Der priesterliche Dienst, svezak I: Ursprung und Frühgeschichte. Mit Beiträgen von Alfons Deissler, Heinrich Schlier, J.-P. Audet. Herder (Freiburg, Basel, Wien) 1970, strana 176.

Quaestiones disputatae 46.

Diskusija o svećeništvu, koja se razvija već oko 15 godina, dosegla je u zadnje vrijeme svoj vrhunac, a u nekim svećenicima prouzročila neugodno osjećaje i nelagodnosti.

Budući da na pitanja svećenikove službe i uopće njegove egzistencije nisu u zadnje vrijeme odgovorili na zadovoljavajući način ni Drugi vat. sabor ni biskupske enciklike ili slična pisanja, želi uredništvo »Quaestiones disputatae« posvetiti posebnu pozornost ovom pitanju i njemu posvetiti pet svezaka knjiga, od kojih je prvi svezak upravo izašao. Nakana ove serije svezaka jest da sistematskim studijem pruži orijentaciju o podrijetlu, naravi, položaju i dužnostima svećenika, orijentaciju koja će omogućiti rješenja aktualnih problema svećenikove službe i egzistencije.

Cjelokupna koncepcija ovih svezaka:

Svezak I: podrijetlo (SZ i NZ) i rana povijest svećeništva. Pruža usporedbe između biblijskih crta svećenikova lika i onih crta koje su se kroz povijest svećenikovu liku nadodale i nametnule te su i u sadašnjosti još na snazi.

Svezak II: Naslov će biti »Wesen und Vollmacht des Priestertums« (Bit i punina svećeništva). Pruža temeljito istraživanje i obradu crkvenog učiteljstva kroz 2000 godina o svećeništvu.

Svezak III osvjetlit će ekumenške aspekte svećeništva i nastojati odgovoriti na pitanje kako nekatoličke Crkve gledaju na svoje kolege u službi.

Svesci IV i V bit će posvećeni zadaćama svećenika i obrađivati pitanja bratstva, kolegijalnosti, svećeničkih vijeka i celibata.

Prvi svezak, koji je već izašao, obrađuje povijesno podrijetlo svećeništva u Crkvi. Postavljanje ovog historijskog pitanja sasvim je opravdano. Svatko tko je pratio zadnjih godina ovu diskusiju, pa makar i površno, znade koliko je osporavano podrijetlo hijerarhije i svećeničke službe u Crkvi.

U prvom dijelu knjige razvija Alfons Deissler, profesor starozavjetne